

Van der Hoeven

over de uitkomsten van het gesprek met mijn collega's.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Het haalbaarheidsonderzoek is al verricht door NIZW en Sardes, zo is mij verteld. Ik heb de Voorjaarsnota aangegrepen om hier vaart in te brengen, zodat het centrum zo snel mogelijk van start kan gaan. Het is jammer om een halfjaar verloren te laten gaan, terwijl het om een relatief klein bedrag gaat.

Minister **Van der Hoeven**: Ik heb het voorstel net binnen en ik moet er nog met de collega's over spreken. Ik wil wel toezeggen dat ik er spoed achter zal zetten, maar of ik binnen een of twee maanden hierover meer kan zeggen, weet ik niet. Laten wij het erop houden dat ik hier rond prinsjesdag op terugkom. Het amendement komt te vroeg en om die reden moet ik aanneming ervan ontraden. Het gaat dus niet om de inhoud, maar alleen om het tijdstip. Ik wil geen blanco cheque afgeven.

Ik heb het debat van vanmorgen over het lesgeld niet meegemaakt, dus ik stel voor dat minister van Financiën de vragen daarover beantwoordt.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): De minister van Financiën kan niet zeggen of u content bent dat ik zijn suggestie om een ongedekt amendement op uw begroting in te dienen niet heb overgenomen.

Minister **Van der Hoeven**: Dat is absolute flauwekul en dat weet u heel goed. Vanmorgen zijn toezeggingen gedaan en ik ben daar niet bij geweest. Daarom kan minister Zalm daar beter op ingaan.

Ik zeg tegen mevrouw Vergeer dat de leermiddelencomponent in de WTOS blijft bestaan.

□

Minister **Zalm**: Voorzitter. Er zijn verschillende vormen van dekking. De heer Rouvoet wil de eindejaarsmarge 2004 voor 2005 benutten. Wij hebben dat geld echter nodig om andere problemen bij Onderwijs op te lossen. Als dit geld wordt gebruikt, houden wij een probleem met de onderwijsbegroting. Ik heb niet het gevoel gehad dat de Kamer de afschaffing van het lesgeld op de onderwijsbegroting wilde verhalen.

De heer Rouvoet doet dit met zijn amendement echter wel.

Ik heb gezegd dat ik de motie zal uitvoeren waarin wordt uitgesproken om de dekking binnen het totale uitgavenkader te vinden. Dat is een aanzienlijk ruimer zoekgebied dan alleen de begroting van Onderwijs. Mocht dit niet lukken, dan is het FES als dekking aangewezen. Dat kan ook voor 2005, want zoals het er nu naar uitziet, zijn er dit jaar grotere meevallers in het FES dan in de Voorjaarsnota zijn opgenomen. Ik vind het niet netjes – ik spreek even als ridder op het witte paard – om tegenover mijn collega van Onderwijs te doen alsof er een dekking is. Die biedt nu even soelaas, maar zij wordt dan in het jaar 2006 geconfronteerd met een probleem van dezelfde orde van grootte. Dat was niet de geest van ons gesprek. Dit zou geen onderwijsprobleem zijn met een onderwijsoplossing. Het afschaffen van het lesgeld per aanstaande schooljaar wordt door de Kamer, en overigens ook door het kabinet, gewenst. Het zoekgebied moeten wij daarop aanpassen. Uiteraard zal ik in de aanloop naar september nog alle begrotingsramingen opnieuw kritisch bekijken, in de sfeer van onderuitputtingen, ramingsbijstellingen, et cetera. Als de dekking binnen het uitgavenkader kan worden gevonden, is mij dat lief, maar als dat niet zo is, komt de begroting van Onderwijs nog steeds niet aan bod. Dan komt het ingediende amendement, waar naar ik hoop een meerderheid voor is, ten laste van het FES-fonds. Daarin is ook voor 2005 dekking te vinden.

Deze pseudo-degelijkheid zou ik laten varen. Als de heer Rouvoet echt meent dat wij dit op de onderwijsbegroting moeten verhalen, moet hij zijn amendement en de daarin aangegeven dekking handhaven. Dan hoor ik wel of ook de Kamer vindt dat de kosten van de verlaging van het lesgeld op de onderwijsbegroting moeten worden verhaaldd. Vindt de Kamer dat niet, dan moet zij dit amendement met deze dekking niet steunen.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Ik denk dat wij het redelijk eens zijn over de eindejaarsmarge 2004. Die wordt nu doorgeschoven naar 2006 voor het oplossen van een probleem waarvan wij de omvang niet kunnen overzien; het woord "grillig" wordt

daarbij gebruikt. Willen wij dat zo laten staan, of kunnen wij dat voor 2005 realiseren? Bij de Miljoenennota en de begroting 2006 komen wij uiteraard te spreken over de vraag hoe wij in 2006 opereren. Dat is de politieke keuze die ik heb genoemd.

Ik begrijp nu dat de laatste suggestie van de minister wat ludiek was. Hij heeft letterlijk de suggestie gedaan om alleen het amendement in te dienen voor de bestemming en de dekking eruit te laten, maar dat is in strijd met mijn opvatting over degelijkheid. Als ik een amendement indien, is het gedekt. Wij kunnen het dan oneens zijn over de kwaliteit van die dekking, maar ik dien geen ongedekt amendement in.

Minister **Zalm**: Dan raad ik de Kamer ten zeerste aan dit amendement niet te aanvaarden. De regering zal dan een dekking voorstellen die niet op Onderwijs wordt verhaaldd. Die dekking zal dan worden verhaaldd zoals de regering denkt dat die moet worden verhaaldd. Ik vind dit echt onverantwoord. Dit is geen echte degelijkheid. Ik betreur het dat de heer Rouvoet het feit dat ik zeg "laten wij het nu zo doen", niet wil aanvaarden en de zaak toch op Onderwijs wil verhalen. Dat is volgens mij niet de geest van het gesprek dat wij hadden.

Mevrouw **Vergeer** (SP): De heer Zalm heeft nog niet gereageerd op het amendement-Crone c.s. op stuk nr. 8. Of heeft hij dat vanochtend al gedaan?

Minister **Zalm**: Ik was hier toevallig aanwezig. Ik hoorde de heer Rouvoet refereren aan het debat over de Voorjaarsnota. Ik kwam mijn collega even te hulp, en dat is mijn enige rolletje in dit debat.

De **voorzitter**: In de loop van de nacht zullen wij over dit amendement stemmen.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de**

Voorzitter

expertisecentra en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 ten behoeve van meer keuzevrijheid voor de scholen bij de inrichting van de onderwijstijd (29733).

(Zie vergadering van 29 juni 2005.)

De **voorzitter**: Mevrouw Hamer heeft gevraagd om een heropening om nog een aantal amendementen toe te lichten. Ik stel voor, aan haar verzoek te voldoen.

Daartoe wordt besloten.

De algemene beraadslaging wordt heropend.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Voorzitter. Wij dachten gisteren dat wij het debat hadden afgesloten – ik was daar zelf stellig van overtuigd – maar het zat mij gisteravond toch niet lekker. Wij wilden met z'n allen graag een flexibilisering van de schooltijden en waren eigenlijk vastgelopen in een debat over de vierdaagse schoolweek. Ik heb de beantwoording van de minister gisteravond nog eens goed op mij laten inwerken en heb uit haar woorden geproefd dat de vierdaagse lesweek voor haar niet meer de hoofdzaak was, maar dat zij vooral een oplossing wilde zoeken voor de motie-Van der Vlies. Ik ben gisteravond mee gaan denken over de manier waarop wij daar dichterbij zouden kunnen komen. Dat was misschien laat, maar het was niet te laat. Ik heb gisteravond al aangegeven dat mijn hoofdbezwaar tegen de nota van wijziging lag in de zestien weken, waardoor naar mijn gevoel de helft van het jaar, dus structureel, een vierdaagse lesweek werd ingevuld.

Soms is dan de oplossing dichterbij dan je denkt. Iemand fluisterde mij gisteren aan het eind van het debat in dat ook de weken zouden kunnen worden verminderd. Ik geloof dat dit een beleidsmedewerker was. Ik ben daar in ieder geval op door gaan denken en heb daar vandaag gelukkig ook alvast een meerderheid voor kunnen vinden. Wij hebben flink nagedacht over de vraag of het nu zes, zeven of acht weken zouden moeten zijn. Het is dan altijd prettig om de oplossing in het midden te vinden. Vandaar dat in het uiteindelijke amendement

wordt gesproken over de vijfdaagse schoolweek met uitzondering van zeven weken in het jaar waarin scholen daarvan zouden kunnen afwijken, mits zij dat van tevoren hebben aangegeven. Zij kunnen in die weken naar vier dagen gaan. Dat biedt de scholen de mogelijkheid om op die dag een lerarendag of andere activiteiten te plannen.

Ik heb de voorstellen van de minister met betrekking tot de medezeggenschap in een amendement gegoten. Ik geloof dat deze voorstellen eerder per postduif bij de heer Balemans terecht waren gekomen. Hij heeft mij nog eens goed uitgelegd wat er precies de bedoeling van was. Wij zijn vervolgens op een amendement uitgekomen waarin staat dat het instemmingsrecht bij de ouders ligt. Scholen kunnen overgaan tot die vierdaagse schoolweek gedurende zeven weken nadat alle ouders van een school zijn geraadpleegd. Dat is zowel voor de VVD als voor de PvdA een belangrijk punt. Uit de resterende artikelen rondom de schoolgids blijkt dan ook dat zij dat van tevoren moeten vastleggen.

Voorzitter. Wij hebben het amendement van mevrouw Lambrechts eigenlijk in deze twee amendementen opgenomen. Wij spreken in ons gewijzigde amendement over de leerlingen in de laatste zes schooljaren. In het vorige amendement werd gesproken over leerlingen vanaf zes jaar, maar dat kan verwarring opleveren, omdat er ook kinderen van zes jaar in groep 2 zitten. Het gaat natuurlijk om leerlingen in groep drie en hoger. Wij hebben dat in het exemplaar dat nog wordt rondgedeeld, gewijzigd in de laatste zes schooljaren. Dan spreken wij dus van groep 3 tot en met groep 8.

Daarmee hebben wij volgens mij sluitende afspraken over de vierdaagse schoolweek gemaakt. Wij zetten de deur er niet voor open, maar wij bieden wel de flexibiliteit. Daarmee kunnen alle wensen ten aanzien van de uitvoering van de motie-Van der Vlies, ook in de flexibilisering van de bovenbouw en onderbouw, gerealiseerd worden. Met de aanneming van dit amendement zou mijn partij in ieder geval toch akkoord kunnen gaan met dit wetsvoorstel.

Mevrouw **Vergeer** (SP): Ik denk dat wij beide amendementen in elkaars

verlengde moeten zien. Het gaat erom dat scholen ouders niet kunnen verrassen. Van tevoren staat vast welke weken het betreft. Over dat besluit is er instemmingsrecht van het ouderdeel. Begrijp ik dat goed.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Ja. Van tevoren is aan de ouders voorgelegd of zij akkoord zijn met die zeven weken.

Mevrouw **Vergeer** (SP): Ook welke zeven weken?

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Dat moeten we niet tot in detail willen regelen. Men moet zich in ieder geval vergewissen van de instemming van de ouders. De ouders mogen het vertrouwen in de medezeggenschapsraad hebben dat het niet dusdanig zal gebeuren dat de schoolorganisatie op de kop staat.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Ik vind dit een constructieve bijdrage aan het debat. Het amendement geeft vorm en inhoud aan de motie-Van der Vlies. Uit de ondertekening blijkt dat het amendement een meerderheid krijgt. Die had nog steviger kunnen zijn, maar mijn fractie zal voor dit amendement stemmen vanuit de filosofie: beter een half ei dan een lege dop.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Ik wil met alle liefde het amendement nog een keer wijzigen zodat ook de heer Van der Vlies zijn naam eronder kan zetten.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Mijn naam staat er ook niet onder, maar ik kan nu al zeggen dat wij van harte de geest van dit amendement ondersteunen.

Minister **Van der Hoeven**: Voorzitter. Soms kan een nachtje slapen tot een door iedereen gewenste oplossing leiden. Daar ben ik blij om, want gisteren leek het erop dat het niet zou lukken met de flexibilisering van de onderwijstijden.

De bedoeling van het amendement-Hamer op stuk nr. 14 is dat aan de groepen 3 t/m 8 ten hoogste zeven vierdaagse schoolweken worden gegeven. Ik ga ervan uit dat de weken waarin al een vrije dag valt hierin niet worden meegenomen. Ik denk aan tweede Paasdag,

Van der Hoeven

tweede Pinksterdag, Leidens ontzet en dergelijke. Aan de reactie van mevrouw Hamer zie ik dat dit klopt. Het is inderdaad van belang om van tevoren bekend te maken om welke weken het gaat. Het streven naar flexibilisering blijft overeind en ik laat het oordeel over het amendement graag aan de Kamer over.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Ik zie opeens een gewijzigd amendement van mijn hand dat mij erg onbekend voorkomt. Er moet een foutje zijn geslopen in de organisatie. Ik zal er even naar kijken.

Minister **Van der Hoeven**: Het lijkt mij dat dit de orde van de Kamer betreft.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Misschien is de verwarring minder groot dan wij denken omdat in het amendement dat ik vanochtend heb ingediend het amendement van mevrouw Lambrechts van gisteren is verwerkt. Daarin ging het erom, de onderbouw te betrekken bij de vijfdaagse schoolweek. Dat is in mijn amendement ook gebeurd.

De **voorzitter**: Het lijkt mij het beste dat de minister nu nog even reageert op de andere amendementen. Ik hoor straks wel hoe moet worden omgegaan met het door mevrouw Lambrechts bedoelde amendement.

Minister **Van der Hoeven**: Ik heb de indruk dat mevrouw Lambrechts doelt op amendement nr. 13. Misschien kan ik een bijdrage leveren aan de oplossing van het probleem. Als ik het goed begrijp, gaat het om een technische wijziging die inhoudt dat "in de laatste vier schooljaren" wordt vervangen door "in de laatste zes schooljaren" en "in de eerste vier schooljaren" door "in de eerste twee schooljaren". Als het inderdaad slechts een technische wijziging is, heb ik verder geen opmerkingen over uw amendement.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Het is misschien raar om dit aan de minister te vragen, maar zijn hiermee de amendementen op één lijn gebracht? In dat geval is mijn engelsbewaarder mij erg gedienstig geweest. Het was mooi geweest als ik het had geweten, maar dit is een mooi eindresultaat.

Minister **Van der Hoeven**: Nu het

amendement van mevrouw Hamer over de medezeggenschap. Dat is in lijn met mijn voorstel van gisteren. Ik ben blij met dit amendement, maar heb er één opmerking bij over de formulering van artikel 3, lid C: "Het besluit met betrekking tot een aangelegenheid als bedoeld in artikel 9, onderdeel G wordt niet genomen dan na raadpleging van de ouders." In de toelichting staat evenwel: "Tevens is hiermee vastgelegd dat de oudergeleding dit doet nadat de meningen van alle ouders zijn gepeild en meegewogen." De toelichting is daarmee niet in overeenstemming met de tekst van het amendement. Ik vraag mevrouw Hamer om "de ouders" ook in de toelichting op te nemen, zodat wettekst en toelichting met elkaar sporen. De bedoeling is echter helder.

Mevrouw **Hamer** (PvdA): Ik wil dat best veranderen in "de ouders", maar laat het dan wel helder zijn dat het gaat over "de" ouders van de school waar de medezeggenschapsraad over gaat. In die zin zijn het weer "alle" ouders.

Minister **Van der Hoeven**: Jawel, maar we moeten er wel voor zorgen dat zaken met elkaar sporen.

De keuze laten we rustig aan de ouders over. Net zoals bij het andere amendement is hierbij sprake van een zekere inperking van het eerste voorstel. De flexibilisering van de schooltijden blijft echter overeind. Ik denk dat iedereen in het onderwijs daarbij is gebaat, omdat het tegemoetkomt aan de terechte vraag om meer ruimte en flexibiliteit. Ook bij dit amendement laat ik het oordeel over aan de Kamer.

Mevrouw **Vergeer** (SP): De minister vraagt om "alle ouders" te vervangen door "de ouders" in de toelichting. Is daarmee wel duidelijk dat niet wordt bedoeld dat alleen het onderdeel van de medezeggenschapsraad om een mening wordt gevraagd, maar dat het de bedoeling is om alle ouders te peilen, zoals mijn idee zou zijn?

Minister **Van der Hoeven**: Dat is heel helder. Er staat namelijk dat hiermee "is vastgelegd dat de oudergeleding", dus die paar in de medezeggenschapsraad, "dit doet nadat de meningen van de ouders zijn gepeild en meegewogen". Ik

denk dat volkomen helder is wat hiermee wordt bedoeld.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij zullen aan het eind van de vergadering van vandaag stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet luchtvaart inzake de exploitatie van de luchthaven Schiphol (28074).**

(Zie vergadering van 23 juni 2005.)

De algemene beraadslaging wordt heropend.

□

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Voorzitter. Ik zou dit debat het liefste willen beginnen met een ordedebat, namelijk een verzoek tot uitstel, omdat het heel vreemd is dat een dergelijk belangrijk wetsvoorstel, zoals het er nu naar uitziet, door de coalitie zomaar er doorheen gefrommeld wordt. In de tweede termijn heb ik al wat uitgebreider aangegeven dat ik de wijze waarop het parlement omgaat met de behandeling van dit wetsvoorstel tamelijk vernederend vind. Wij hebben het een aantal keren meegemaakt dat woordvoerders die zich voor het debat hadden ingeschreven, daaraan niet deelnamen, omdat de agenda van het parlement blijkbaar zo is dat men van de ene naar de andere kant moet rennen voor het ene algemeen overleg na het andere, en het plenaire debat. Ik spreek daar overigens niemand op aan. Feit is dat het echte debat over Schiphol, over de privatisering van Schiphol en over de exploitatiewet in de Kamer niet is gevoerd. Wel zijn er posities ingenomen. Ik heb de vorige keer gezegd dat ik eigenlijk een rol speel in een toneelstukje dat niet door mij is geschreven. Dat is niet zo erg, maar mij is een rol toebedeeld waarin ik mij niet zo thuis voel. Tegen de heer Haverkamp zeg ik dat ik het nog steeds heel vervelend vind wat wij hebben moeten meemaken